

ХАҲЫАТ

1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ
5 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 144 (7217) © 1991 жыл Ахемшын 3 күнү. Онтуорунуук © Сманата 8 харчы

Ахсынньы 20 күнэ—Саха ССР Президиумун быыбара

БЫЫБАР КИИН КОМИССИЯТЫГАР

Саха ССР Быыбар кини комиссията «Саха ССР Президиуму быыбарын туһунан» Сокуонуга олобуран Президиумга илгис кандидаты регистрациһыыр туһунан боппуруоһу бэйэтэни муньаһар көрдө. Биллэрин курдук, республика киэҥ общественноһыгар маассабай информация средстволарын бари көрүтүрүккэ Президиумга кандидатынан Иван Данилович Черон түбүөрүлүбүтүн туһунан билдэриллибит.

Кинини Амма уона Бу-
дун оройуоннарынаабы
үлэ коллективтара туруор-
буттара. Турбут кандида-
ты өбөөн республика
аабыс оройуонуттан ини-
циативнай группанан
быыбардааччылар илин
баттааһынара 13,1 бы-
рыһыныга тизриллэн
боротукул киллэрилли-
бит. Ол иһигэр Амма оро-
йуонун 9492 быыбардаач-
чытыттан 1046-та бороту-
кулга илин баттаабыт.
Ити курдук Абый 3852—
526, Алаабыр 2514—289,
Эдьигээн 3348—378,
Муомо 3911—697, Ус-
Алдан 13526—1873.

Эзэн-Бытантай 1791—
234, Үөһээ Халхыма 6483
—726 бөмбөрдөөччылэ
цэвэ баттаа киллэрбө-
тэр.

Быыбар киин комиссия-
дан юридической группатын
салаааччыта Н. Н. Око-
роков Саха ССР Президи-
ентигэр кандидаты туруоруу
туһунан бороотуол киини
өйөөр илэ баттамыт бороотуоллар
Н. Д. Черы киини туруоруута
уолга регистрациялаахыта
субулаһары туһунан салаа-
былаһыта ону тэҥэ вице-президент

Президентээр найруудал

ныгта бийрэг» баллотирогч наллагагч соёулинга бичиринг» нийлэрбит сайгабылманыгта барыга «Саха ССР Президенин туһунаа» Саха ССР Союонугар толору элнээттирин туһунаа илһитиннаригчтин бодомтолоохтуу илһитэ уонна ону бийр саллаанан бигэрэгэттэ.

Саха ССР Президи-
гэр кандидатынан таб.
Черош Ильян Даниловичын
1938 сыллаах төрүөтү,
саханы, урдук уорукта-
ры, Саха ССР Министрат-
рин Советын Председа-
телини солбуйааччыны
үлээлэчинни, регистра-
цията, Киини кытта Саха
ССР вице-президени
гэр кандидатынан таб.
Шемчук Виктор Леонидо-
вичи, 1947 сыллаах тө-
рүөтү, Саха ССР аргыны-
гы министрини үлээлэ-

Саха ССР Быыбарыттан

Комиссията чийгээр 15 итгэлдээх дьону бигэрэгэн тураннар. Сая ССР Президенигэр уонна вице-президентэ кандидатарынан регистрацидаммыт Н. С. Черонова уонна В. Л. Шемчукка республика Президени бастагы быыбарыгар улахан тардыалаһыылаах уустук уонна түбүктээх хампааньыада быыбардааччарын өйөөлүлэрин тийэрэр тэрдэ ылааннар. Инаһыылаах тахсалларыгар баа санааларын биллэрдүлэр.

Саха ССР Президи-
нгар альтернативнай төрү-
кэ олохтун өссө биэр-
тардыһар кандидат П. Д.
Осиповы регистрациялаа-
һын туһунан бөһүрөөс-
бу ый 30 күнүгэр Бы-
бар кини комиссиятын
мунньаһар, туһааннаах
ирдэннэлэр бари доку-
менттар, өттүрүттэр

днэл түмүн өгөрдүүлэр.

Алснйг ээлжиргэ рай-
совет президиумын мун-
хнаада буултв. Буулаары
турар бичигары нийтлэ
нбэстэх хоту оройуонар-
гй көлөнүүтэ сэлдэнбүт-
тар нийлмэкстэртар нил-
лэрэргэ мөрдөхүт сайа-
быланнхалар, санга тэ-
рэлднбүт бичигары хэ-
нэаайыстбичаларга сирэ сн-
хисарыны туушнх, о. д. а.
бонпуруостар мөрдүлүнү-
лэр.

Президиум, референдум туфунан РСФСР Союнунар олохуран уонна республика Президентигэр кандидатынан туруорудубут Н. Д. Черов сайабыллыаһынатынан икки кандидатураны өйүүр быйыбарлааччылар иэтин баттаһынардын хомулар министиэрия бөлөхү регистрациялаата. Бу бөлөх аалабааччылар — Илдьааннаах селдьаветын председатели Н. С. Кузьмин. Икки баттаһыыс ыйылыбыт болдьоһо хомуллан (өл иһитер бөлөгү оро-буоммутуттан эмээ) Н. Д. Черов Президент дуоһунаһыгар кандидатынан ааспыт эдизэлөө регистрациялааһынатын арааччылар истэбит буолуохтаахтар.

Биллэрин нурдук, кэлэр
сыл тохсунну 24 күнүгэр
С. С. Яковлев—Эрилин
Эристин, олунну 13 кү-
нүгэр С. А. Новгородов
төрөөбүттэрэ 100 сыла
уулар. Райсовет президи-
ум бу күрө-балла датала-
ры көрсө үлэни тэрийинэх-
тэх оройуоннаады комис-

председатели комбуйва
ны А. Р. Садытаев и

рууга бараг нэгж дотом-
на хаалбыг В. Н. По-
сельский эгнэ нэлгнээхэ
нэлгнрлнлбэтэ. Ол эрэг-
р, керор-харайар нлнлгэ
сугуунаа, нлнлгэхэ бнлр
нлнлгэхэ нлнлгэ бнлр
нлнлгэхэ нлнлгэ бнлр
нлнлгэхэ нлнлгэ бнлр

Салгыны хас да баанын-
ий хаанааыстыбада сирн
сыһыарыы болуруостара
көрүлүнүлэр. Холубур,
«Чыкый» баанынай хаана-
аыстыбада (М. Р. Габы-
шев). Субурууснай атын-
ын совхоз туанымлыаыт
сириттэн, «Күндөз» (А.
К. Матвеев) госземзапас
сириттэн участактар ба-
нылыннылар. Ити нур-
дук М. М. Захаров «Мон-
тук» (Килеки), Н. В.
Протодыконов «Кустук»
Чыапшара баанынай ха-
анааыстыбадарытар алаас-
тар сыһыарылыннылар.
Бары да алаппыт сирдөзө
сизгэ суох — 5-6 гектар-
аахтар.

Президиумга мань тэ хас да аччыгый пред-
приятиелар регистра-
циячылар. Олортон Ха-
лыга төрилэн ээр
Понск диги ааттаны
предприятиены холбоу-
рочка сеп. Манна үнү-
эр. Салайааччылары —
рут хас да сыл ферма-
лазэбит А. И. Коистан-
нин. Маһы танастан
утуу матырийаалларын
элеминининин дьары-
нынахтаахтар. Кэлин кы-
дырдаттарына, мизбали
да өгөрон барыахтарын
өл эбит. Дьиз аренда-
ан станок булуан үлэни
адаабыткан. Салайа-
аччыларына.

САКЕЛСЧЫТТАР (бигирди
рәэн аһон) матлымылар.

Советтар ышыллал-
рын туфунан нэксээ
Эрилк Эрвигин ааг-
нан советска хыстык та-
рхалыгтар билээрди
мухта.

Быстах санаага түптэ-
рэн, уоксай баай-дуол
койтогуллуох, утурул-
луох курдуу буолла. Ха-
на да улабаа иштэтинэс
намтатылыына, сорох сир-
дэргэ сууланан олорой
биярны кытта баар. Мак-
нык нэрэ-саараг санаа
баһыйар түбэлтэтэҕэр
кыстык хайдах тургута-
нан иһиз өссө биллэбэт.
Валлигиттэ дьылга ба-
рарбытын олгостон эрэ
бит. Того?

Бастатан кыстыгы ол
лэмэ суох көрүстүбүт.
Ханык да сылытыы үлэ-
лэрин тыппаанга сүбү-
лэри тымыны хотоннору
байбылып. Хотоннору
сыбаанын сатиннын орто-
тугар днэри салганат
барда. Ол тэбинигэр
агардас сэтиннигэ 20-
ча сүбү көмүлүн олдо
1495 маншыктан 1000-
чата уолларылына
Маннын үс тымыны бик-
ре эре сыппайтар. Со-
рохтор сыбарылыбы
мнхартыттан күнгө 7-
10 эре ит үүгү ыыллар
Манник ыи соххог босу-
даретвога 300-ча тинна
нэли хайдах сатиннигэ
пар?

Дунга, сүлхүгэ со
буолар аһылын баар
күнгэ аһаныыкка 5 м
от, 1,5 кг комбинорм ба
раллар. Ити сөптөөх ра
аллар. Ону сорох тэра

Нийгэмд коллективтар, бийрдиндээн үлдэгдэлтэр түмүктэрэ ыраахиллар. Холбоор, «Чыгыр» арений предпринимателы, тастыкы хайа да отделение бардаар, балэмнээх кинрибэ, Онон бары болпуруостары онук марыгга суох былаарар. Үүнэ, нэжэ сыллаары гессанады толорор туруктаах. Эбэтэр Холбоо отделениестгэр. Мһун Алаас ферматын ыан, ыанкыста күнүз 5-7 ыан, ыи ыныккээр, бири итэчэ үүтү ыи эбит буоллаһына, ыттынаары, холбоог үлэини ыанкыстэ 40-60 кг үүтү ылар. Ити бири усулбууһаа олорон: Суоһу конькузы өлүүтэ тобо, арэ Хайах-сыкка, Уорбаа ордук ылах, Сорох сирдэгэ ылах күнүз биридэ ыанар, эби аһылык оһоһуллубат. Бири номбикури ууга булукуан ситэтэххэ быһыаба курдук.

Мамнын салдарар түбэлтэгисер, ол арахсар да буоллахха, савтар, кэлин туохтаах хааларбытын толкуйдуохха. Хаһа, үүһү, энэ соьхол государствны кытта сакайа эмиэ баар. Ол өнөрүтүнэһэ хайдах буолар? Туох да дьэбэт иһин, кыстын дьылбатын бары туту-

путунан быһааран эрэ
баран атыгыга толкуйда-
нарбыт сөн.

Совхоз дирекцията бүтүн өнүгү саясаттар жүргүзүлүшү. Бу күндөргө бар эмгектештер хампаанына сүсүнү маассага өсүү түмүктөнөт. Сүсүнүт беркулефинан мадыкта, бароберкаларга, бар сүсүнүт шивентризацияны ыштылдар, ректалийн көрүү барат. Сүсүнүт-төргө итин аныктаа көрдүбүт. Пушнар Хабасууна, Чампага үлөшүл-лөр, кзлн Хадмаса таринииз, сотору Холто-бого үлөшүл. Сүсүнүт-төр хамнастарын 30 быр-рышан үлөшүнарары көрдүбүт. Ону иштинизди ыйдары кытта киллерен туран махмалатара Аны-мыстынка раскенкалар, үлө төлөбүрө эмне үрдэ-тилден өкөбүлүмүндар.

Тэгвэл та нар үлдээгч бичиг баримт бичгүүдэд адвас эхэлтэй. Бу улсын сонгох директорын бичиг баримт бичгүүдэд амал комиссия /сүрүн- нүүр/ Балигын мнэстэйгээр бэр-оту транформан та- бичнабыг. Бу күнээрэгт Нуотарага шиги ошөөлбүт бичиг баримт бичгүүдэд ошөөлбүт, Золотиннагтан иэ- дин атыгга булбүт 100 тоннабыг ахалыгмаг- таах. Уматыгшан таах.

белланышат малтох. Ол
оройуонунан кинигэни
өрө бөлөөрүлгүннэрини
табыллар буолла. Зап-
калыыр нууннар бэрг
брийини, күнүн нуор-
малары ырытталлар.

Най барын, элпэгтэнэс
мэлтэтүүлүбүтэ атын
хааччынэр тэрилтэлэргэ
эмис кестөр. Холбоор, бы-
сыл, электрэнергия быс-
тышта олус монуоктаата.
Күүнгэ бистэ-алтата
быстар. Оройуон үрдүнү
тэрилтэлэринэр тууар-
суу кудүүнэ суох буо-
лан барда. Маныык усу-
нуобууһа бистэга ор-
дун тулуурдаах, тэрэ-
һиннээх буоларбыт арда-
нык кудуук.

Түмүктөөн эттэххэ, совхоз салалтата, ыаракаттары захсыйбана, сүөһүтэ сөп буолар аһылыктаах буолууну ситистэ, кыстыккы барты улааһын усулуобуйаны төрөйдө, тарыйар даҕаны. Аны бордонуусууһаны онго-роочулартай тутулуктааҕа калла. Кыстык дымкытыгар заххабартык сымаллаһар, туора турар калын тииһэр бэйэҕэ хормуһулаах буолуовун умнэр табыллыбат. Кыстык барыбытын элэменны.

С. СЕРГЕЕВ.
СОВХОЗ Калашовский
Лотошинского р-на.

председатели солбуяачы А. Р. Саргыдаев зина. Онуоха сибэстээн культурнай уонна тэрийэр дьаһаллар былааннара, ону төгө ороскуоттар

Президиум Е. Н. Монастырев, Н. М. Монастырев, А. М. Макарова, Д. П. Лазарев уонна В. И. Посельская хоту ордунанга көбүрүтэ сылдыбыттар испиһэстэри-
эр киллэргэ көрдөх-
сө баһыянналарын көр-
өй дүүлүстө. Түмүгэр
Е. М. уонна Н. М. Мо-
настыревлар итисинэ Д.
П. Лазарев көбүрүтэ
тарбачтарынан, кинилэр
көрдөхүүлэрэ көбүрүтэ
сылдыбыттары чуолкай-
дыар баһыяннарга сол-
түбүстэтинин, сабабы-
маныяларын ылыммат,
А. М. Макаровага, кини

Бүгднийх нь хамтаар бэлтгэж байгаа болон үйлдвэрлэх ба тээврийн хэрэгсэл бүхий баруун бүсийн хамтын ажиллагаа өргөтгөж, нийслэл рүү чиглэн цаашдын төлөвлөгөөнд нь ирүүлж, зориулалтын ажлын төлөвлөгөөнд оруулахыг заргаар зохицуулж байна.

савхасчылттар (Бириди
лээн дьон) матырыһаа
дарыһан үлэһинилэр. Ит
курдук президиум «АДС»
дигэн аччыгый предприя
тие үлэһинирегэр көнүл
бүтүт. Бу савхасчылттар

...быт ааты уһаттахха «Ар-
Димов, Дьячковская, Сив-
цев» дьин буолар эбит.
Үөһү интинин боро-
уусуһаатын огорууу,
стааһыны, атыылааһыны
эрийи, эһэ үөһү эһин
урдук натуральной сы-
леттан оҕоһулар эм-
нэ булан-таан атыы-
лааһын, түүлээх таһаһы
интин уран тарбахтаахта-
ны түмэн сувереннай
ыады тэрийи, уустук
ытовой уонна промы-
шленнай прибордары оро-
ууоннээһин...—бу эдэр
сон былаанньыр үлэлэ-
э-хамнаастара ниннан эр-
үүһүт.

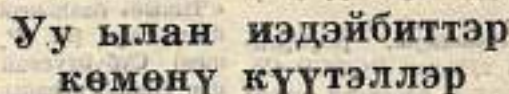
Ити күн райсовет пре-
идиумулар сорох атын
општурустар эмиз көрү-
үшүлөр.

БЫБАРДААЧЧЫЛАР ИСТИЛЭРИГЭР

Хаһыат сэтһиниы 30 күнүкээри нүөмэригэр бэчээттэһимит биллэриниы маанык көннөрөн аабыргытылар көрдөһөбүт: «Ахсыниы 3 күнүгэр, олтуоруниыкка, киһэ 7 чаастан оро-дусиналары Культура дьыһыгэр Саха ССР Президентиэр кандидат Иван Дамылович Че-ров быыбардааччылары кытта көрсүһүүтэ буолар. Оһно активнай кыттыныы ыларгыт-гар ыһыарбыт».

Сахи ССР вице-президентиэр кандидат В. А. Штыров биниги оройуонмут быыбардааччадарыг кытта көрсүһүүтүн бөддьүдүн атын күннэргэ көһөрдө.

Райсовет президиума

В. Саяпин фотота (ССТА фотохрониката).

СОВХОЗТАРЫ ЫҢЫМАХХА

Бидэгийн совхозтар баазадрын-дуолларын үлэстнэххэ эрэ дээр быһмахтык дыһанарбы алмас буолуода. Мыймахт үчүгээдик толкуйдаан бол

Курааны сирдэх уот-
таах бийиги оройуоммут
услуубунаатыгар биридн-
лээн бааһынай хаһаайыс-
тыбалар эстингэ-быстыга
тийиэхэртэн сөл Оттон
коллективнайдык ололорор,
үдэллир быдан холлоох
буолуохтааҕа биллэр. Ку-
раанныыр түбэлтэбитигэр
атын да сирдэргэ тиниэн
оттуур-мастыыр кыахтаах-
тар. Оттон биыр мал, биыр
бааһынай хаһаайыстыба
халла сир өтүөдэй, хал-
лык кыадынан ыраах сир-
тэн отун тээннөдэй. Ити-
ни бары таба өйдүөх тус-
таахпыт. Итини сөргэ чаа-
һынай хаһаайыстыбаны

Совхозтары олус бытарытары утарабын. Ол онугар тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыы биир табыгастаах, барыстаах ныматын булуоха.

**Профком
кыһанын
наада**

Совхозлут көрүү-истиң.
абырыа дивиппийт того
эрэ хабыс буолла, Манн
профком үлэтэ мелтох,
комета-субата суох кур
дук. Онооһор от-мас
тиэллиптигэр каныккы у
чарат суруллабын. Ула
хан экирэттүүн, атыһи

уутун Чурапчыга бы
ЙЫМЫАХХ

А БААРА

Ити эдилэр болдыр
ининэн мытыллахтарын
наада: Таатта урэтин бы
нытын ситэрин, алааста
билиилэрин сиирин, Кус
хараны ДЭС илин өртүнэ
быһытааһын. Хаарылаа
быһытын сагардыы, Улу
Сыһыы быһытын аанна
һын, Итинтэн даһаны аты
үлэлэр үгүстэр, олорто
бастагы эрэ уочараттаа
тарын ааттаталааты

Таатта уутун Чурапчыга бырахтарыы

НАҔЫЛЫЙЫМАХХА БААРА

дэрдээвэр туруоруута
үлээвэр эйнтэ лнэн Ачаа

инингтэн Арышлах оскуолатыгар «Чэчир» юж-
коровский пост 1986 сыл-
дахтан үлэлтир. Бу ку-
руһуон албох үөрэнээччи-
ни хабар. Эдэр корреспон-
денттар үгүс ахсаан-
наах корреспонденцияны
миллэрэллэрини эра
буолбакка, суруйууларын
хаачыстыбатынан эмиэ
уратылаахтар. Ымиллар
журналисттина жанра-
рын, формаларын, ный-
маларын үөрэтэргэ, туһа-
нарга ыһаналлар, айы-
ныылара уус-уран өртү-
нүн чочулуулаах буо-
лаллар. Ол курдук, оро-
йуон хаһыатыгар оболор
байдалара ылбыт интер-
вьюлара, заметналары
үгүстүк баччеттэнэлэр.
Итин таһынан «Насил»
хаһыакка, «Чуораанчык»,
«Колокольчик» сурунаал-
ларга оболор суруйуула-
ра тахсыбыттара. «Чэ-
чир» южкоровский пост
алта сыл устата үлэлээ-
бит кэмнэригэр киниз сү-
түннүлүрдэх. А. Н. Со-
фронев 100 сааһын туо-
лар юбилейыгар оройуон
оскуолаларынааһы эркин
хаһыаттарын көрүү-
конкурсия, букулттары

